

بررسی نقش رسانه‌های گروهی، اجتماعی در هویت کودکان پیش دبستانی

ناهید کیوان منش

کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، آموزش و پرورش ناحیه ۲ شیراز nahidkyvan@yahoo.com

مریم قاسمی

دکترای روانشناسی تربیتی، آموزش و پرورش ناحیه ۲ شیراز، ghasemimaryam538@gmail.com

زبیده دهقان منشادی

دانشجوی دکتری روانشناسی دانشگاه اصفهان، Zobeydemanshadi@gmail.com

نصراله ترابی

کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، کارشناس آموزش ابتدایی آموزش و پرورش ناحیه ۲ شیراز

Torabi.nasrolah84@gmail.com

چکیده

شکل‌گیری هویت و شخصیت از دوران کودکی آغاز می‌شود. این شکل‌گیری تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار می‌گیرد. یکی از این عوامل رسانه‌ها هستند که اهمیت ویژه‌ای در شکل‌گیری و الگوبرداری هویت افراد به‌خصوص کودکان و نوجوانان می‌دارند. این عامل ارتباطی دارای نقش نهادینه‌سازی ارزش‌ها در جامعه است و از طریق تبادل اطلاعات بین نسل حاضر و انتقال آن به نسل‌های آتی، نقش حیاتی در فرهنگ‌سازی و ایجاد احساسات مشترک بین افراد و جوامع دارد. کارکرد اصلی هویت‌سازی در گذشته از طریق آموزش رسمی انجام می‌گرفت اما اکنون با توجه به سرعت انتقال داده‌ها و اطلاعات رسانه‌ای، رسانه‌ها نقش مهم در تکوین یا تغییر هویت کودکان و نوجوانان دارند و رسانه به‌عنوان اهرم تثبیت یا تغییر هویت عمل می‌کند. استفاده صحیح از رسانه برای کودکان پیش‌دبستانی با نظارت والدین و مربیان می‌تواند به شکل‌گیری هویت سالم و فردی و اجتماعی آنان کمک می‌نماید. با توجه به اثرپذیری کودکان پیش‌دبستانی و نیروی پذیرندگی بالای آن‌ها در این دوره حساس و جذاب بودن رسانه‌های به‌خصوص بازی‌های رایانه‌ای نظارت بر استفاده از رسانه‌ها می‌تواند در شکل‌گیری هویت کودکان بسیار مؤثر باشد. برای نظارت بر تأثیر رسانه‌ها، خانواده با نگاه انتقادی به آن‌ها داشته باشند تا رسانه‌ها بتواند رسالت عظیم خود را به‌عنوان انتقال و گسترش ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی در رفتار کودکان و شکل‌دهی به هویت آنان را به خوبی انجام دهد. در این مقاله با مطالعه مقالات انجام‌شده، تأثیر رسانه‌ها بر هویت کودکان تبیین شده و سپس بر مبنای آن توصیه‌ها و راهکارهایی برای والدین و مربیان پیش‌دبستانی جهت استفاده صحیح از رسانه‌ها در راستای شکل‌گیری هویت سالم ارائه گردیده شده است. به‌این‌ترتیب مربیان می‌توانند از تلفیق رسانه‌ها با برنامه‌های آموزشی پیش‌دبستان به نحو شایسته‌ای جهت رشد هویت شخصی و اجتماعی کودکان پیش‌دبستانی استفاده کنند تا ضمن دستیابی به اهداف تعریف‌شده از پیامدهای ناخواسته آن جلوگیری کند و همچنین رسانه می‌تواند با اثرگذاری مستقیم و غیرمستقیم بر نهاد خانواده، بسیاری از ناهنجاری‌های درون خانواده را کاهش دهد و در تعالی خانواده مؤثر واقع شود.

کلیدواژه: رسانه، هویت، کودکان پیش‌دبستانی.